

LA PAPALLONA BLAVA

*F*a molts anys, a un poblet de la península de Jutlàndia, una nena que es deia
Maria

tornava a casa després del seu últim dia d'escola abans de les vacances de Pasqua.

La Carla, la seva professora de ciències naturals, havia encarregat als nens de la classe que fessin un treball sobre alguna cosa relacionada amb la natura i la primavera, que tot just despuntava. Mentre caminava pel bosc, en companyia de la seva gateta Fosca, mirava les flors que omplien de mil colors els prat i els marges dels conreus, les fulles que tornaven a néixer de les branques dels arbres, els ocells que tornaven a cantar, els esquiroles que jugaven darrere els avets, i totes les bestioletes que corrien per terra i anaven de flor en flor tot cercant pol·len.

Feia molt de sol i la Maria se sentia feliç tot veient com la primavera havia tornat, i anava pensant quin treball podria fer per a la seva professora Carla. Potser podria fer un niu de cargols, o un herbari. Però això ja ho feia tothom, i la Maria sempre volia ser diferent en tot. ¿Què podria fer, Fosca?, preguntava a la seva gateta. Però la Fosca estava amb les seves coses, corrent pertot, amagant-se darrere els matolls i jugant amb una parella de papallones que volaven entre les flors.

Ja ho sé! Faré una col·lecció de papallones!, va dir-se la Maria. N'hi ha de moltes menes, i són tan boniques! Així que cridà la Fosca perquè tornessin ràpidament a casa i poder començar a buscar tots els estris que feien falta per fer una col·lecció de bestioles. Uf, em faran falta moltes coses! Un caçapapallones, pots petits per ficar-les, una caixa de vidre... Sort que l'avi ha tornat del seu vaixell i em podrà ajudar a arreplegar totes les coses!

Quan la Maria i la Fosca van arribar a casa, van saltar sobre l'avi Jens, que llegia el diari a una cadira del porxo.

—Avi, avi! M'has d'ajudar a fer un treball per a l'escola!

—Sí? Quin treball has de fer? —li va preguntar, mentre la Fosca li saltava sobre les cames. L'avi Jens era el favorit de la Fosca, perquè era molt tranquil i sempre li feia moltes moixaines i li duia un ratolinet de plàstic per jugar sempre que tornava dels seus llargs viatges.

—Doncs haig de fer un treball de ciències naturals, i vull fer una col·lecció de papallones. Ara n'hi ha moltes i m'agraden molt!

La Maria va pensar que l'avi Jens estaria molt content d'ajudar-la, però no

semblà que la idea li fes gaire il·lusió. Es va passar la mà per la barba, va fer una xuclada a la pipa, que sempre se li apagava, i li va dir:

—Però, Maria, per què no fas alguna altra cosa?

—Per què? A mi m'agraden molt les papallones!

—Sí, i a mi també, però el lloc de les papallones és l'aire, els prats i les flors. Si les punxes i les poses en una caixa, només fan tristor. Les papallones, com totes les altres bestioletes i animals del camp, han de ser lliures perquè nosaltres en puguem gaudir.

En aquell moment una papallona molt petitona, de color groc intens, amb unes taquetes vermelles a les ales, va posar-se a la barana del porxo. L'avi Jens va fer asseure la Maria a la seva falda i, junts, se la van mirar.

—Veus que és bufona?

—Sí, i és tan petita!

—Ara les papallones acaben de sortir dels seus capolls i són molt maques, perquè els dibuixos de les seves ales són nous de trinca, i lluen arreu on van. D'aquesta manera, els costa menys trobar parella. Si les posem a una caixa, no podran tenir fills i segurament en pocs anys ja no podrem veure'n més... Mira, t'explicaré una història que va passar fa molts anys i que em van contar quan jo era un grumet en un vaixell molt gran i navegava de continent en continent.

—Sí, que bé! —L'avi Jens era molt bo explicant històries.

—Però primer, anem a dins a berenar. I a donar de menjar a la Fosca.

La Fosca s'havia arraulit sota la cadira de l'avi, però tan bon punt va sentir que l'esmentaven, es despertà i correu cap a la cuina. L'avi va preparar un entrepà per a la Maria, va posar una mica de llet al plat de la Fosca, i es preparà un te per a ell, com sempre feia a la tarda. Els dos seguiren a la taula i, al cap de poc, amb els bigotis plens de llet i amb la panxa plena, la Fosca va fer un salt i es va tornar a adormir a la falda de l'avi.

—Mira, això era i no era un home molt alt i molt blanc de pell. Tothom deia que era de Finlàndia, però ningú no ho va saber mai del cert. Tenia els ulls molt blaus, el cabell molt ros, i va arribar a ser capità de la marina mercant de Dinamarca.

—Igual que tu!

—Sí, jo també vaig ser capità de la marina mercant, però jo no sóc pas tan ros com ell; tinc la barba ben blanca...! Doncs bé, s'explica d'ell que, de petit, s'estimava

molt els animals i les plantes, i que els seus pares sempre el renyaven perquè, en comptes d'anar a escola, ell preferia anar d'excursió pel bosc i col·leccionar tot el que trobava: les fulles i les llavors que queien dels arbres, les closques dels cargols, els insectes que vivien sota les pedres, les flors del camp... Tenia l'habitació plena de gàbies amb ratolins i ocells i tota mena d'animalons, i la seva mare ja no sabia què fer amb ell. Li agradaven totes les bestioletes del camp, però les que més il·lusió li feia de col·leccionar eren les papallones, perquè volaven i tenien uns colors molt llampants. Encara ara, d'ell s'explica que va arribar a tenir la col·lecció de papallones més gran de tot Dinamarca, i hi havia gent que viatjava des de molt lluny per poder veure-la.

L'avi va fer que mirava a un cantó i a l'altre, com qui és a punt de desvetllar un secret, es va apropar a la Maria, i li digué a cau d'orella, en veu baixa:

—Una vegada va trobar la papallona més maca del món. Saps com és de bonica?

—No! Com és, avi?

—Esclar que no saps com és, perquè diuen que ell va trobar les últimes que hi havia a tot el món, i per això tu no l'has vista mai. La gent diu que era molt gran, fins i tot més gran que la meva mà, i les seves ales eren d'un blau llampant, metàl·lic, que reflectia la llum del sol. Era tan bonica que, antigament, la gent pensava que era la primavera mateixa en forma de papallona, i quan els camperols d'Escandinàvia en veien aparèixer una, es posaven molt contents perquè això volia dir que havia arribat el bon temps.

—Com n'havia de ser, de bonica!

—Sí... Maria... De ben segur que era una meravella!

—I tu, avi, segur que no la vas veure mai?

—No..., jo ja no vaig arribar a veure-la...

—Oh, quina pena!

—Sí, Maria... A aquest nen li agradaven tant aquestes papallones, que en va fer una col·lecció molt i molt gran. Les punxava i les posava en caixes de vidre, on podia mirar-les hores i hores, i n'estava molt content. Però una primavera arribà el bon temps, i ningú va poder veure cap més papallona com aquelles. Els camperols no entenien com era que aquell any ja no en veien, i es van posar molt tristos. El nen va començar a anar cada dia, a trenc d'alba, al lloc secret d'on deia que sortien cada matí per volar pels prats de Jutlàndia, però mai no en va poder trobar cap altra. Es diu que es va posar molt trist perquè creia que n'havia caçat tantes que ja no en quedaven, i li va saber molt greu el

que havia fet. La gent diu que per mirar d'oblidar-ho s'enrolà en el primer vaixell que va trobar al port de Alby, i des de llavors, i per sempre més, arreu el coneixien com *el mariner trist*.

—I ningú no ha vist mai més cap papallona blava com aquella?

—No, ningú no n'ha vist mai més. Sempre que arribaven a un nou port, els amics d'aquest mariner anaven pels prats per veure si en podien veure una altra, perquè es posés content, però mai no en van trobar cap que fos ni la meitat de bonica que aquella.

—Quina pena... I com es deia aquest mariner?

—Mmmm no ho sé del cert. De fet, ningú no ho sap...

—La podríem anar a buscar!!

—Durant molts anys, tothom gent la va buscar, però ningú no ho va aconseguir. Ara ja ningú no ho prova, Maria.

La Fosca es va despertar de la becaina i va saltar a la taula i va començar a arrufar els bigotis davant l'avi Jens.

—A més, el mariner trist mai no va dir on les havia trobades. Era un secret que va mantenir sempre, perquè ningú no pogués anar a destorbar-les, per si de cas encara en quedava cap.

La Maria es va posar trista per la història que li havia explicat l'avi, i durant el sopar amb els pares gairebé no va dir res.

—Que et passa alguna cosa, filla?

—No, mare, és que estic molt cansada...

Aquella nit, la Maria va anar a dormir molt d'hora, i, amb la Fosca arraulida als seus peus, va mirar de decidir què podria fer com a treball per ciències naturals, perquè havia canviat de pensament i ja no volia, de cap manera, fer una col·lecció de papallones. L'endemà, la Maria i la Fosca es llevaren molt d'hora, i es trobaren l'avi esmorçant i llegint el diari a la cuina.

—Què fas llevada tan d'hora, Maria?

—És que la Fosca i jo ens en n'anem d'excursió!

—I a on aneu?

—Ah...! És un secret entre jo i la Fosca...

—Molt bé, molt bé, un altre secret dels vostres, Fosca? A veure quina entremaliadura prepareu aquesta vegada... Què hi porteu, a la motxilla?

—També és un secret! Només et podem dir que tornarem una mica tard, perquè anem amb la bicicleta...

L'avi Jens preparà uns entrepans per a la Maria i una mica de formatge i pernil per la Fosca, que li agradava molt, i després van marxar.

—Aneu amb compte! —els digué l'avi des del porxo.

La Maria anà en bicicleta fins a l'estació de tren. Portava la Fosca dins la motxilla. A la Fosca li encantava anar d'excursió, i no us penseu que no li agradava anar dins la motxilla, perquè així podia començar a menjar abans d'hora! En arribar a l'estació, la Maria i la Fosca prengueren el primer tren que anava a Alby. Pujaren la bicicleta dins el vagó, i hi van conèixer una senyora molt gran que li duia un gatet al seu nét, i la Fosca s'hi va fer molt amiga.

Quan arribaren al poble d'Alby baixaren la bicicleta i digueren adéu a la senyora gran i el seu gatet, que es deia Niels, i marxaren cap al camp en la bicicleta. El sol ja era ben amunt, i semblava que faria calor. Era un lloc molt bonic, i fins i tot hi havia un llac. A la Maria li agradava molt banyar-se, però ja sabeu que als gats no els agrada gens l'aigua, així que decidiren començar a fer el seu treball. La Maria tragué la càmera dels seus pares, i començà a fer fotos de tot allò que veia. Va pensar quin nom podrien posar el treball: "*La primavera a Alby*". Va fotografiar els saltamartins, els escarabats, les abelles, els peixos del llac, els ocells i els ratolins que van veure, i fins i tot la Fosca anant darrere d'una granoteta verda molt bonica que no parava de saltar.

Camina que caminaràs, arribaren a un bosc molt fosc i tan espès que semblava que cap persona gran no hi podia passar. La Maria va pensar que, com que allà no hi tocava el sol, no podrien trobar flors ni insectes. Però la Fosca s'hi endinsà, potser seguint encara aquella granoteta, i, després de caminar molt i deixar-se ben xopes de la pluja que encara hi havia al brançam, arribaren a una clariana ben avall d'una fondalada on hi havia un llac petit i cristal·lí. Hi havia molta pau i molt silenci i la Maria i la Fosca van estar una bona estona gaudint dels ocells i les libèl·lules que voltaven pertot, dels sabaters que nedaven a l'aigua i els ànecs coll verd i els xibecs que hi xipollejaven.

La Maria i la fosca es van estirar una estona a la gespa per descansar. Tot de sobte, d'entre uns matolls, aparegueren dues papallones grans com el palmell de la mà, d'un color blau metàl·lic meravellós, que enlluernava, i la Maria va fer un bot d'il·lusió quan es va adonar que devien ser les papallones que havia trobat el mariner trist!

Hi va fer tantes fotos com va poder, mentre la Fosca jugava amb elles. Eren les papallones més maques que havia vist mai, i semblava que només vivien en aquest racó apartat de tot, amagades dins d'aquest petit bosc, entre aquests avets tan alts.

Aquella tarda tornaren de pressa a casa, i durant el sopar no explicaren res del que havien vist. L'endemà al matí, anaren amb l'avi a revelar les fotos, que encara no en sabia res, de la troballa. Quan l'avi les va veure es va posar tan content que li va caure la pipa a terra i va començar a fer bots d'alegria.

—Oh Maria! És la papallona! L'has trobada! Ha tornat a Dinamarca!

—Sí, avi!!! Segur que era aquesta! Però hem d'abaixar la veu, eh? No hem de dir-ho a ningú, perquè d'aquesta manera ningú no podrà destorbar-les i podran viure felices per sempre més, oi que sí?

La llegenda explica que la professora de la Maria li va posar un excel·lent pel seu treball fotogràfic sobre la primavera. Molts creuen encara que l'avi Jens havia estat, en realitat, aquell mariner trist a qui aquelles fotos tornaren el somriure per sempre. Ara, la Maria és una senyora molt velleta, i va per les escoles explicant als nens de Dinamarca aquesta història secreta. Per això, si algun cop viatgeu a aquest país, no cal que pregunteu a la gent gran, perquè ells no en saben res. Pregunteu als nens i ells us faran l'ullet i us hi duran, perquè, encara ara, només els nens i les nenes de Dinamarca saben el lloc on viu la papallona més bonica del món.

* * * *